



## **Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica**

Ab anno Christi 1589. usque ad annum 1595 - Una Cum Criticis R.P.  
Honorati A S. Maria Carmel. Discalc. Observationibus In Historiam  
Ecclesiasticam Abbatis Fleurii

**Fleury, Claude**

**August. Vind. [u.a.], 1772**

**VD18 90118669**

§. 35. Cardinalis Legati scriptum circa hæc comitia.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67252](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67252)

Sæcul. XVI.

A.C. 1592

§. XXXIV.

*Ordinum comitia a Maduano Duce  
indicta.*

Thu. l. 105.

Avil. l. 13.

**E**xente eodem hoc anno Domini millesimo quingentesimo nonagesimo secundo Maduanus Dux ad mensem Januarii anni sequentis conventum indixerat, ac rursus die quinta ejusdem mensis hac super re edictum promulgaverat, ubi in suo scripto declarabat, quod omnes Principes, Prælatos, Proceres, & Ministros Catholicos regie parti addictos invitet, ut hisce comitiis interessent, junctisque viribus unice ad majorem Dei gloriam, publicamque tranquillitatem ea media excogitari curarent, quæ ad conservandam Religionem, Regnumque magis opportuna censuerint: postea palam contra omnes illos, qui viam adeo honestam aggredi renuerent, reclamabat, atque in eos omnia mala impostera exoritura rejiciebat.

§. XXXV.

*Cardinalis Legati scriptum circa hæc  
comitia.*

Spond. ad  
hunc ann.

num. 3.

Mezeray  
abrégé

Chronol. t. 3.

pag. 396.

**C**um in hac Maduani declaratione nulla fieret mentio de eligendo novo ejusmodi Rege, qualem illi, qui hunc Conventum haberi postulabant, eligi inten-

intendebant, hinc Legatus, & Hispaniæ Ministri exinde parum contenti, inter se convenire, mentemque suam verbis magis claris aperire decernebant: itaque decima post die, seu decima quinta Januarii divulgatur scriptum quoddam, veluti quædam Placentini Cardinalis epistola, in qua haud amplius, prout fecerat Maduanus Dux, unice generalis Ecclesiæ commodo, regni tranquillitati prospiciendi voluntas obtendebatur, sed palam omnes Catholici invitabantur, ut comitiis præsentibus Regem nomine, & opere Catholicum, qui sua potentia tam Religionem, quam Regnum tueri posset, eligerent: erat autem titulus hujus scripti sequens. „Ad omnes Catholicos, cujus-  
 „cunque dignitatis, status, & conditionis sint, qui hæretici partes sequuntur,  
 „ei adhærent, aut eidem quovis pacto  
 „auxilium, opemque præstant. „

Postquam igitur Legatus in hoc scripto pluribus verbis suum Religionis Catholicæ studium, necnon singulares in Franciæ bonum curas enarraverat, amare querebatur, quod Pontificibus immerito objiciatur, perinde ac si ab initio, quo tumultus in hoc Regno fuerunt exorti, pacem revocare neglexerint, hinc illorum agendi rationem vindicans inter alia ita differebat.

Sæcul XVI.  
 A.C. 1592.

Sæcul. XVI.

A. C. 1592

„Haud diuturnum effluxit tempus, a  
 „quo ipsi Galli summorum Pontificum  
 „paternum in Gallos animum in cæ-  
 „lum efferebant, dum pro amplissimis,  
 „quæ in Sedem Romanam a Regum  
 „Christianissimorum pietate, munificen-  
 „tia, ac fortitudine olim profecta sunt,  
 „meritis grati paribus officiis pro virili  
 „Pontifices respondebant, quippe sic  
 „cum grati animi testificatione exceptæ  
 „sunt suppetiæ a Pio V. Papa ad Caro-  
 „lum IX. Franciæ Regem contra Secta-  
 „rios transmissæ: insuper mirifica in-  
 „ter ceteros Pontifices, & Reges Fran-  
 „ciæ voluntatum conspiratio, oppor-  
 „tuna, crebraque pecuniæ, & copia-  
 „rum subsidia, Legatorumque ad illos  
 „frequens missio abunde testantur per-  
 „petuam illorum constantiam, & ad  
 „tuendam Regni salutem, atque digni-  
 „tatem promptum, ac paratum sem-  
 „per procurandæ tranquillitatis studium;  
 „ideo quamdiu veri Catholici, ac ge-  
 „nuini Galli fuistis, Pontificum actio-  
 „nes vobis suspectæ non erant, & ma-  
 „lulistis potius hæreticis leges imponere,  
 „quam illas ab eis recipere: pariter pa-  
 „cis vestræ studiosos semper summos  
 „Pontifices experti estis usque ad ea  
 „tempora, in quibus per vestra dissidia,  
 „ac altercationes hæresis tantopere  
 „apud vos invaluit, ut ea a vobis haud  
 „am-

„amplius, uti antea, impunitatem effla- Sæcul. XVI.  
 „gitet, sed etiam illos, qui sese tyran- A.C. 1592.  
 „nico illius jugo subjicere recusant, ad  
 „supplicia rapere attentet.

„In eo statu Regni res erant, dum  
 „Sixtus V. summus Pontifex vos a Rege  
 „hæretico eximere, vestramque salutem  
 „procurare intentus perbenigne exce-  
 „perat eos, quos ad illum ablegastis:  
 „verum tam opportunam hæretico-  
 „rum jugum excutiendi occasio-  
 „nem adeo non in rem vestram ver-  
 „tere studuistis, ut etiam funestæ pro-  
 „speritatis impetu abrepti ea capessere  
 „volueritis consilia, quibus hoc Regnum  
 „ad hunc, quo nunc agitur, deplo-  
 „randum statum redactum ingemiscit.  
 „Ea nimirum vis sectarii veneni est, ut  
 „multi corruptis judiciis id nunc vitio-  
 „vertant, quod antea tantopere lauda-  
 „bant, ex cujus etiam contagione quoti-  
 „die tot absurda, totque pugnancia, quæ  
 „inter ipsos audiuntur, proficisci con-  
 „stat; nam propalam illi jactant, eò  
 „Ecclesiæ Gallicanæ privilegia, & im-  
 „munitates pertinere, ut hæreticus, &  
 „in hæresim relapsus pro Rege haberi  
 „debeat: verum quid est id aliud, quam  
 „inane phrenetici, ac insani hominis  
 „somnia, ex eadem contagione ge-  
 „neratum, inde nimirum factum ut  
 „Cardinalis Cajetanus tam indigne ha-  
 „bitus

**Sæcul. XVI.** „bitus sit, qui tanquam pacis Angelus  
**A.C. 1592.** „in Gallias a Sixto V. missus fuerat,  
 „non eo ex fine, ut priscis moribus, le-  
 „gibusque antiquatis novas pro illis re-  
 „poneret, sed veram, avitamque Reli-  
 „gionem sua pietate, ac consilio con-  
 „stitueret.

„Is cum frustra vobis exoptulasset,  
 „quod avitæ pietatis, ac existimatio-  
 „nis, patriæ periclitantis, & publicæ  
 „salutis obliti illius vos partibus adjun-  
 „xissetis, de quo nemo nescit, quod ab  
 „Ecclesiæ corpore separatus sit, hinc  
 „vos ipsi olim hoc eodem nomine in  
 „publicis Comitibus eum esse indignum,  
 „ut in Christianissimi regni folio sede-  
 „ret, sanxistis, cum ejus arma non  
 „aliam unquam hausissent sanguinem,  
 „quam Catholicorum, insuper hieidem  
 „omnia divina, humanaque jura vio-  
 „lavit, atque ad extremum optimum  
 „Principem Cardinalem Borbonium pa-  
 „truum suum, sub sacrilega impuri,  
 „hæreticique hominis custodia mœrore  
 „tabescentem extinxit: mortuo dein  
 „Sixto, & Urbano, cum Gregorius XIV.  
 „sedem teneret, Martinus Landrianus  
 „Sedis Apostolicæ Nuntius Martio se-  
 „quenti missus est, atque is ad literas,  
 „quas a Pontifice habebat, amantissimas  
 „hortationes addidit, quibus quod aures  
 „minime præbueritis, imprimis grave  
 „crimen

„crimen erat, sed multo gravius fuit **Sæcul. XVI.**  
 „ex eo, quod calumnia pro gratulatio- **A.C. 1592.**  
 „ne repensa sit, nam contumeliose,  
 „prout cunctis notum est, indignisque  
 „modis habuistis non modo illam mem-  
 „branam sensus expertem, in qua Pon-  
 „tificis voluntas perscripta erat, sed  
 „ipsum in ea supremi Ecclesiæ capitis  
 „nomen, ac proin ipsam Sacræ Sedis  
 „auctoritatem, adeo, ut in uno crimine  
 „tot novæ scelerum formæ comprehen-  
 „dantur, quot adulterinum utrumque  
 „Turonensium, & Catalaunensium con-  
 „venticulorum Senatus consultum vo-  
 „ces includit.

„Ast vos horrenda, stupendaque  
 „hæc crimina aure surda præterire  
 „sinebatis, uti illa etiam, quæ dein-  
 „de Ecclesiastici nonnulli perpetrarunt,  
 „qui Conventui Carnutensium interfue-  
 „runt: interim maximam quoque de  
 „communi Galliæ salute sollicitudinem  
 „attulit Innocentius IX. paucorum die-  
 „rum Pontifex, cujus in locum mox sus-  
 „fectus est Clemens VIII., in quem, ut  
 „primum supremum Apostolatus fasti-  
 „gium ascendit, omnium mentes, ocu-  
 „lique conversi sunt, ut in splendidissi-  
 „mam clarissimi solis lampadem, quam  
 „terræ luminum parens, omnisque Deus  
 „consolationis ostendit, ad densissimas  
 „ærumnosi hujus sæculi tenebras dissi-  
 „pandas;

**Sæcul. XVI.** „pandas: attamen cum certissimam  
A C. 1592. „quisque spem concepisset, omnes ad  
 „excipiendos tam salutaris lucis radios  
 „linum mentis aperturos, ac tanto au-  
 „ctore, & auspice ad Catholicæ Reli-  
 „gionis signa se recepturos, tunc adul-  
 „terinum aliud Senatus consultum e-  
 „merferat in Apostolicas de mea lega-  
 „tione literas Catalauni excusum; hæc  
 „tamen hæctenus excusantur ab iis, qui  
 „interim hæretico parent, quod spe-  
 „rent, fore, ut ille ad meliorem fru-  
 „gem redeat, quamprimum vinculis,  
 „pœnisque a Pontifice expediatur; nunc  
 „igitur cum videant, Henricum Bor-  
 „bonium in hæresi pertinaciter animum  
 „obfirmare, reliquum est, ut cum om-  
 „nibus toto in regno Catholicis pro-  
 „nuntient, nihil sibi magis curandum,  
 „quam ut Christianissimo, vereque Ca-  
 „tholico Regi constituendo, cui pareant,  
 „in commune consultent; hoc enim sen-  
 „tire prudentiæ est, facere fortitudinis,  
 „simul vero sentire, & facere perfectæ,  
 „cumulatæque virtutis: ad id autem  
 „perficiendum nulla æquior, aut  
 „honestior iniri posset ratio, quam Co-  
 „mitiorum convocatio: hortamur igitur  
 „tur vos, ut in ea re Papæ consiliis  
 „vestra consilia jungatis, atque illud,  
 „quod Ecclesiæ, Religioni, ac patriæ  
 „debetis, officium omni procul cuncta-  
 „tione



„tione exsolvatis: inprimis ergo cum <sup>Sæcul. XVI.</sup>  
 „Maduano Duce votis, animisque con- <sup>A.C.1592.</sup>  
 „spiretis, qui cum admirabili pietatis,  
 „constantia, magnique animi laude in  
 „hoc laborat, ut nobilissimum Franciæ  
 „diadema intactum, integrumque ser-  
 „vet, & catholicam Religionem,  
 „veramque Ecclesiæ Gallicanæ liberta-  
 „tem propugnet, in eo præcipue sitam,  
 „nequando illi hæreticus jugum im-  
 „ponat.,

„Proinde ab hæreticis sejuncti fidem  
 „publicam, ceteraque flagitetis, quæ  
 „vobis opus esse videbuntur, ut ire li-  
 „bere, ac redire, dicere, ac propo-  
 „nere, quæ ad negotii tanti explicatio-  
 „nem occurrent, opportune liceat; Ma-  
 „duanus quoque in id suam fidem ob-  
 „stringit, nec minus ego vos in fidem  
 „meam, seu sanctæ, & Apostolicæ Se-  
 „dis tutelam nomine summi Pontificis  
 „recipio.,

Hoc scriptum die vigesima septima  
 Januarii Sigillo munitum Revolius, qui  
 in hoc Conventu a secretis erat, eadem  
 die ad Parisiensem Ordinum confessum  
 per tubicinem transmisit.

§. XXXVI.

*Colloquium a Catholicis Regi additis  
 propositum.*

Hisce